

Raqamli texnologiyalar asosida maktabgacha ta'lim sifatini oshirish yo'llari

Azizova Ziroat Baxodirovna-

Qoqon universiteti

Ta'lim kafedrası

p.f.b.f.d.(PhD) o'qituvchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada maktabgacha ta'lim tizimida raqamli texnologiyalardan foydalanish orqali ta'lim sifatini oshirish masalalari yoritilgan. Unda zamonaviy pedagogik yondashuvlar, raqamli vositalarning ahamiyati, ularni ta'lim jarayoniga joriy etish yo'llari hamda tarbiyachilarning raqamli kompetensiyasini rivojlantirish zarurati tahlil qilingan. Shuningdek, raqamli texnologiyalar yordamida bolalarning intellektual, ijodiy va mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish imkoniyatlari ko'rib chiqilgan. Maqola yakunida maktabgacha ta'lim sifatini oshirishda raqamli ta'lim muhitining o'rni asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: raqamli texnologiyalar, maktabgacha ta'lim, interaktiv ta'lim, multimedia vositalar, raqamli kompetensiya, pedagogik yondashuvlar, innovatsion ta'lim, STEAM, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, ta'lim sifati

Пути повышения качества дошкольного образования на основе цифровых технологий

Аннотация. В данной статье рассматриваются вопросы повышения качества дошкольного образования на основе использования цифровых технологий. Проанализированы современные педагогические подходы, значение цифровых средств, а также пути их внедрения в образовательный процесс. Особое внимание уделено развитию цифровой компетентности воспитателей. Также раскрываются возможности развития интеллектуальных, творческих и логических способностей детей с помощью цифровых технологий. В заключении обоснована роль цифровой образовательной среды в повышении качества дошкольного образования.

Ключевые слова. цифровые технологии, дошкольное образование, интерактивное обучение, мультимедийные средства, цифровая компетентность, педагогические подходы, инновационное обучение, STEAM, информационно-коммуникационные технологии, качество образования

Bugungi kunda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari jadal rivojlanib borayotgan bir davrda ta'lim tizimini raqamlashtirish dolzarb masalalardan biriga aylandi. Ayniqsa, maktabgacha ta'lim tizimida zamonaviy raqamli texnologiyalardan foydalanish bolalarning intellektual rivojlanishi, mustaqil fikrlash qobiliyati va ijodkorligini shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Raqamli texnologiyalar yordamida ta'lim jarayoni yanada qiziqarli, interaktiv va samarali tashkil etiladi.

Multimedialli vositalar, interaktiv o‘yinlar, animatsiyalar orqali bolalar bilimni oson qabul qiladi. Bu esa ularning diqqatini jamlash va o‘rganishga bo‘lgan qiziqishini oshiradi.

Zamonaviy pedagogik yondashuvlar. Maktabgacha ta’limda zamonaviy pedagogik yondashuvlar bolalarning yosh xususiyatlari, qiziqishlari va individual imkoniyatlarini hisobga olgan holda tashkil etiladi. Raqamli texnologiyalar esa bu yondashuvlarni yanada samarali amalga oshirishga yordam beradi. Interaktiv ta’limda bola passiv tinglovchi emas, balki faol ishtirokchi hisoblanadi. Raqamli vositalar (multimedia, animatsiya, sensorli ekranlar) orqali bolalar: savollarga javob beradi, muammoli vaziyatlarni hal qiladi, jamoa bilan ishlashni o‘rganadi. Bu yondashuv bolalarda mustaqil fikrlash va muloqot ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

O‘yin asosida o‘qitish (Gamification) Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun o‘yin asosiy faoliyat turi hisoblanadi. Shuning uchun ta’lim jarayonini o‘yin bilan uyg‘unlashtirish muhimdir. Raqamli o‘yinlar orqali: bilimlar qiziqarli shaklda beriladi, motivatsiya oshadi, bolalar tezroq o‘zlashtiradi. Masalan, ranglar, shakllar yoki harflarni o‘rgatuvchi mobil ilovalar samarali natija beradi.

Individual yondashuv. Har bir bola o‘ziga xos qobiliyat va rivojlanish darajasiga ega. Raqamli texnologiyalar yordamida: bolalarning bilim darajasi tahlil qilinadi, mos topshiriqlar beriladi, rivojlanish dinamikasi kuzatiladi. Bu esa har bir bolaning imkoniyatlarini to‘liq ochishga xizmat qiladi.

STEAM yondashuvi. STEAM (Science, Technology, Engineering, Art, Mathematics) yondashuvi bolalarni kompleks rivojlantirishga qaratilgan. Bu yondashuv orqali: bolalarda mantiqiy va ijodiy fikrlash rivojlanadi, tajriba va kuzatish orqali o‘rganish amalga oshiriladi, texnologiyaga qiziqish ortadi. Masalan, oddiy konstruktorlar yoki raqamli simulyatsiyalar orqali bolalar muammolarni hal qilishni o‘rganadi.

Zamonaviy pedagogik yondashuvlar maktabgacha ta’lim sifatini oshirishda muhim o‘rin tutadi. Raqamli texnologiyalar bilan uyg‘unlashgan holda ular bolalarning bilim olish jarayonini qiziqarli, samarali va innovatsion darajaga olib chiqadi. Natijada esa har tomonlama rivojlangan, ijodkor va zamonaviy fikrlovchi avlod shakllanadi.

Raqamli vositalardan foydalanish yo‘llari. Maktabgacha ta’lim tizimida raqamli vositalardan samarali foydalanish bolalarning bilim olish jarayonini qiziqarli va samarali tashkil etishga xizmat qiladi. Ularni to‘g‘ri qo‘llash esa ta’lim sifatini sezilarli darajada oshiradi.

Interaktiv doskalardan foydalanish. Interaktiv doskalar yordamida: rangli tasvirlar, animatsiyalar va videolar namoyish etiladi, bolalar dars jarayonida bevosita ishtirok etadi, mavzular vizual tarzda tushuntiriladi. Bu usul bolalarning diqqatini jalb etadi va eslab qolish qobiliyatini kuchaytiradi.

Planshet va kompyuterlar orqali ta’lim. Planshet va kompyuterlar maktabgacha yoshdagi bolalar uchun moslashtirilgan dasturlar orqali qo‘llaniladi: alifbo, raqamlar va ranglarni o‘rganish, mantiqiy o‘yinlar orqali fikrlashni rivojlantirish, interaktiv topshiriqlarni bajarish. Bunda vaqt me‘yoriga rioya qilish va nazorat muhim ahamiyatga ega.

Ta’limiy mobil ilovalardan foydalanish. Maxsus ishlab chiqilgan mobil ilovalar yordamida: o‘yin shaklida bilim beriladi, bolalar mustaqil o‘rganishga o‘rganadi, ota-

onalar ham ta’lim jarayonida ishtirok etadi. Masalan, harflarni o’rgatuvchi, matematik tushunchalarni shakllantiruvchi ilovalar samarali hisoblanadi.

Multimedia vositalaridan foydalanish. Multimedia (audio, video, animatsiya) vositalari orqali:ertaklar tinglash va ko’rish, tabiat hodisalarini kuzatish, yangi bilimlarni qiziqarli tarzda o’zlashtirish. Bu usul ayniqsa eshitish va ko’rish orqali o’rganadigan bolalar uchun foydalidir.

Raqamli vositalardan to’g’ri va maqsadli foydalanish maktabgacha ta’lim samaradorligini oshiradi. Ular yordamida bolalarning bilim olish jarayoni interaktiv, qiziqarli va samarali tus oladi. Shu bilan birga, raqamli texnologiyalarni qo’llashda me’yor, pedagogik nazorat va xavfsizlik qoidalariga rioya qilish muhim hisoblanadi.

Tarbiyachilarning raqamli kompetensiyasini oshirish. Maktabgacha ta’lim tizimida raqamli texnologiyalarni samarali joriy etish ko’p jihatdan tarbiyachilarning bilim va ko’nikmalariga bog’liq. Shuning uchun pedagoglarning raqamli kompetensiyasini oshirish bugungi kunning muhim vazifalaridan biri hisoblanadi.

Raqamli kompetensiya — bu tarbiyachining axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali, maqsadga muvofiq va xavfsiz foydalanish qobiliyatidir. U quyidagi ko’nikmalarni o’z ichiga oladi:kompyuter va mobil qurilmalardan foydalanish,ta’limiy dasturlar bilan ishlash, internet resurslaridan to’g’ri foydalanish, raqamli xavfsizlik qoidalariga rioya qilish.

Raqamli kompetensiyani oshirishning ahamiyati.Tarbiyachilarning raqamli savodxonligi yuqori bo’lsa:darslar yanada qiziqarli va interaktiv bo’ladi, bolalarning bilim olishga qiziqishi ortadi, zamonaviy pedagogik yondashuvlarni qo’llash osonlashadi.Natijada ta’lim sifati oshadi va samaradorlik ta’minlanadi.

Kompetensiyani rivojlantirish yo’llari. Malaka oshirish kurslari.Tarbiyachilar uchun maxsus tashkil etilgan kurslar orqali:yangi dastur va texnologiyalar o’rganiladi,amaliy ko’nikmalar shakllantiriladi,zamonaviy metodikalar bilan tanishiladi. *Trening va seminarlar.* Qisqa muddatli treninglar orqali pedagoglar:tajriba almashadi,yangi vositalarni amalda sinab ko’radi,muammolar yechimlarini topadi. *Mustaqil o’rganish.*Tarbiyachilar o’z ustida ishlashi muhim:onlayn kurslar va videodarslar orqali bilim olish,metodik qo’llanmalarni o’rganish.yangi ilovalarni sinab ko’rish. *Amaliy faoliyat.*Nazariy bilimlarni amalda qo’llash:,darslarda raqamli vositalardan foydalanish, interaktiv mashg’ulotlar tashkil etish, multimedia materiallar tayyorlash

Tarbiyachilarning raqamli kompetensiyasini oshirish maktabgacha ta’lim sifatini yaxshilashning muhim omilidir. Zamonaviy texnologiyalarni puxta egallagan pedagoggina bolalarga sifatli, qiziqarli va samarali ta’lim bera oladi. Shu sababli bu yo’nalishda tizimli ishlarni amalga oshirish zarur.

Xulosa qilib shuni aytishimiz mumkinki, maktabgacha ta’lim tizimida raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish ta’lim sifatini sezilarli darajada oshiradi. Bu esa kelajak avlodning bilimli, zamonaviy fikrlovchi va raqobatbardosh bo’lib yetishishiga xizmat qiladi. Shu bois, raqamli ta’limni rivojlantirish bugungi kunning muhim vazifalaridan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – T.: “O‘zbekiston”, 2017.
2. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 31-dekabrda “Uzluksiz ma’naviy tarbiya konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 1059-son Qarori 1-ilovasi. // Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 03.01.2020 y., 09/20/1059/4265-son
3. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2021. – 464 bet
4. Azizova Ziroat “The content of children's preparation for school in preschool educational organizations”. Galaxy international interdisciplinary research journal (giirj) 78-80 b 2024
5. A.Z .Baxodirovna “[Maktabgacha yoshdagi bolalarni har tomonlama rivojlantirishda tasviriy faoliyatning ahamiyati](#)”, Science and innovation 3 (special issue 31), 34-37 2024y
6. AZ Baxodirovna “[Sharq matematik olimlarining asarlarida arifmetikaning rivojlanishi](#)”, Science and innovation 3 (special issue 31), 455-460b 2024y
7. P.F.Миннуллина, А.Р Нуриева, З.Б.Азизова “[Подготовка будущих воспитателей в полилингвальном образовательном пространстве](#)” Science and innovation 3 (special issue 31), 88-91 2024y
8. A.Z Baxodirovna”[Ta’limiga tayyorlashga ta’sir etuvchi omillar](#)”, Science and innovation 3 (special issue 31), 187-193
9. AZ Baxodirovna, RF Muxammadjonovna, KSH Baxtiyarovna, ...International Journal of Early Childhood Special Education 14 PEDAGOGICAL AND PSYCHOLOGICAL FEATURES OF PRESCHOOL EDUCATION IN UZBEKISTAN: PROBLEMS AND SOLUTIONS. 2022